

Educators showed mostly medium and low assertiveness rates throughout their 4 years of study. Therefore, this quality is not developed, its level does not increase depending on the course of study. This suggests that there is no positive dynamics regarding the level of assertiveness.

Educators of all courses are dominated by medium and low levels of organizational and communication skills, and there are almost no positive changes in the formation of these professionally significant qualities.

Therefore, there is a need to develop a system of work for the formation in the future educators of preschool education of the qualities necessary for effective professional activity.

Key words: *partnership, professional quality diagnostics, criteria, assertiveness, empathy, internship.*

УДК 001.8:343.8 (477)-044.3

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.72-1.04>

Аніщенко В. О.

ТРАДИЦІЙНА СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ-ПЕНІТЕНЦІАРІЇВ В УКРАЇНІ: РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сучасна реформа пенітенціарної системи України вимагає суттєвих змін у змісті та якості підготовки майбутніх офіцерів-пенітенціаріїв, які здатні виконувати свої професійні обов'язки на високому професійному рівні. Професійній підготовці майбутніх офіцерів ДКВС України притаманні певні особливості, обумовлені специфікою служби та вимогами нормативних документів, а також ступеневий характер. Результатом даного процесу є професійна компетентність офіцера.

Розглянуто та виконано аналіз процесу традиційної системи професійної підготовки майбутніх офіцерів Державної кримінально-виконавчої служби України з урахуванням визначеної структури і основних компонентів їх професійної підготовки: цільового; змістовного; операційно-дійового; контрольного-регулювального та ресурсного.

Результати аналізу традиційної системи підготовки офіцерів Державної кримінально-виконавчої служби України вказують на наявність певних суперечностей у цьому процесі, що дозволяє вести мову про існування певної проблеми. З метою усунення суперечностей, що були виявлені під час дослідження, та формування високого рівня професійної компетентності офіцерів ДКВС України необхідно суттєво оновити навчально-методичне забезпечення фахової підготовки, а саме методики навчання курсантів і слухачів за рахунок посилення компоненту практико-орієнтовного навчання, шляхом впровадження кейсів, ділових ігор, спеціалізованих тренінгів, інших інноваційних форм і методів навчання під час вивчення фахових і спеціальних дисциплін, вдосконалити форми і методи моніторингу і контролю якості процесу фахової підготовки на першому та другому рівнях освіти.

Ключові слова: *професійна підготовка, структура професійної підготовки, професійна компетентність, рівень професіоналізму, цільовий компонент професійної підготовки, змістовний компонент професійної підготовки, операційно-дійовий компонент професійної підготовки, контрольного-регулювального компоненту професійної підготовки, ресурсний компонент професійної підготовки.*

Реформування пенітенціарної системи в Україні ставить перед закладом вищої освіти зі специфічними умовами навчання нові вимоги щодо здійснення процесу професійної підготовки та формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів Державної кримінально-виконавчої служби України (далі – ДКВС України). Нині підготовка майбутніх офіцерів ДКВС України відбувається в Академії Державної пенітенціарної служби (далі – Академія ДПтС), яка є єдиним державним, галузевим закладом вищої освіти зі специфічними умовами навчання в Україні, та головним завданням вважає якісну підготовку майбутніх фахівців-пенітенціаріїв с чітко сформованими професійними компетентностями і високим рівнем адаптації до майбутньої квазіпрофесійної службової діяльності.

Над темою щодо вдосконалення системи професійної підготовки та структури цього процесу працювало багато вчених, серед яких можна відмітити наукові праці В. Галузяка [1], І. Зайченка [2], О. Кузьменко [3], О. Мороз [3], В. Огнев'юк [3], Л. Хоружої [3], С. Сисоевої [4], І. Соколової [4], та інших. Однак практика показала, що багато випускників приходять на службу до установ виконання покарань не зовсім підготовленими, саме тому аналіз традиційної підготовки майбутніх офіцерів ДКВС України є актуальною проблемою досліджень на теперішній час.

Метою статті є висвітлення результатів дослідження традиційної системи підготовки офіцерів ДКВС України в закладі вищої освіти зі специфічними умовами навчання.

Методом дослідження є теоретичний аналіз та анонімне опитування методом анкетування курсантів і викладачів.

Професійній підготовці майбутніх офіцерів ДКВС України притаманні певні особливості, обумовлені специфікою служби та вимогами нормативних документів, а також ступеневий характер. Результатом даного процесу є професійна компетентність офіцера – одна з основних професійних характеристик, що забезпечує рівень його професіоналізму, здатність виконувати ним професійні завдання, підготовленість до самостійної

свідомої діяльності за спеціальністю. Професійна компетентність офіцера розуміється як здатність, у структурі якої є знання, вміння, навички, професійно важливі властивості та ціннісні орієнтації особистості.

Дослідники О. Кузьменко, О. Мороз, В. Огнев'юк, С. Сисоєва, І. Соколова, Л. Хоружа тлумачать поняття «професійна підготовка» як «цілісна система із великою кількістю пов'язаних між собою компонентів (елементів, підсистем), що певним чином впорядковані, характеризуються відносно стійкою цілісною, ієрархічною побудовою, наявністю суб'єкта та об'єкта, розгалуженими внутрішніми й зовнішніми зв'язками та відносинами» [3, с. 250]. Дослідники С. Сисоєва та І. Соколова вказують на те, що «професійна підготовка майбутнього фахівця – це неперервний і керований процес набуття особистістю суб'єктивного досвіду професійної діяльності, що дозволяє системно та цілісно сприймати дійсність і діяти на основі гуманістичних ціннісних орієнтацій, закладених в сучасних освітніх концепціях неперервності, гуманізації освіти і професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах для формування професійної компетентності особистості та успішної праці з урахуванням сучасних вимог ринку праці» [4, с. 133]. Таке визначення професійної підготовки можна ототожнити з тлумаченням педагогічного процесу – системи, в якій органічно поєднані процеси формування, розвитку, виховання й навчання з усіма умовами, формами, методами їх функціонування [2]. Метою педагогічного процесу також є процес набуття розвитку особистості, що є неперервним і керованим за своїм характером.

З урахуванням висновків В. Галузяка, М. Сметанського, В. Шахова [1] щодо структури педагогічного процесу, який утворюється з сукупності взаємопов'язаних елементів, що взаємодіють між собою і утворюють певну цілісність, можемо припустити, що в системі професійної підготовки основними складовими є зміст, форми, методи, засоби підготовки і моніторингу, а також результати. Це дає підстави виокремити у структурі професійної підготовки такі компоненти: цільовий (визначає мету і завдання професійної підготовки майбутніх офіцерів); змістовий (відображає зміст підготовки – знань, умінь, навичок, ставлень, ціннісних орієнтацій, досвіду діяльності курсантів); операційно-дійовий (характеризує форми, освітні технології, методи, прийоми, способи, реалізації мети і завдань професійної підготовки); контрольно-регулювальний (відображає форми і методи моніторингу і контролю якості професійної підготовки курсантів); ресурсний (відображає матеріально-технічні, інформаційно-комунікаційні, побутові та ергономічні умови перебігу професійної підготовки). Відсутність якогось із цих компонентів порушує цілісність процесу професійної підготовки. Тому аналіз традиційної системи підготовки офіцерів ДКВС України ми здійснювали з урахуванням визначеної структури і основних компонентів.

Цільовий компонент професійної підготовки майбутніх офіцерів ми визначили шляхом аналізу й узагальнення Освітньо-професійних програм (далі – ОПП), за якими здійснюється підготовка майбутніх офіцерів ДКВС України (ОПП «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» галузі знань 26 «Цивільна безпека», а також ОПП «Правоохоронна діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» галузі знань 26 «Цивільна безпека»). Результати узагальнення дозволили зробити висновок, що метою підготовки майбутнього офіцера ДКВС України є формування особистості офіцера, здатного вирішувати складні нестандартні завдання і проблеми, які виникають у процесі виконання професійних завдань.

Водночас доводиться констатувати, що в ОПП практично відсутні будь-які вказівки на особливості професійної діяльності офіцера ДКВС, практично немає компетентностей, що визначають спеціалізацію. І це, на нашу думку, є суттєвим недоліком, оскільки від правильно визначеної мети і завдань, що її конкретизують, залежать результати професійної підготовки.

Подібна ситуація спостерігається також і в змісті ОПП «Правоохоронна діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» галузі знань 26 «Цивільна безпека» [5]. Результати аналізу цієї ОПП дозволяють стверджувати, що її розробники практично не диференціюють освітні рівні бакалавра і магістра, а також не закладають спеціалізацію у результати навчання майбутніх офіцерів.

Отже, щодо цільового компоненту професійної підготовки майбутніх офіцерів, то результати аналізу традиційної системи навчання майбутніх офіцерів вказують на необхідність більш коректного та ґрунтовного підходу до формулювання мети цього процесу з вказівкою на необхідність готувати компетентного офіцера ДКВС шляхом ступеневої підготовки. При цьому підготовка на кожному ступені має відповідати особливостям професійного застосування офіцерів, а також враховувати рівень складності завдань і функцій, що виконуються офіцерами. Аналіз показав, що більшість посад можуть обійматися як випускниками бакалаврського, так і магістерського ступенів освіти. Це свідчить про досить умовний поділ змісту освіти (за цільовим компонентом) на ступені.

Для об'єктивного уявлення про зміст цільового компоненту професійної підготовки майбутніх офіцерів ДКВС України, яка відбувається в Академії ДПіТС доцільно також урахувати основні положення нормативно-правових документів, які регламентують освітній процес у цьому закладі освіти [6]. Узагальнення й аналіз основних положень нормативно-правових документів, які регламентують освітній процес в Академії Державної пенітенціарної служби свідчать про те, що в них слабо виражений акцент на підготовку саме офіцерів ДКВС України. Частково це пояснюється тим, що їх підготовка відбувається не за відомчими стандартами (як фахівців ДКВС України), а за стандартами спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність». Така

ситуація породжує суперечність, що полягає у наступному: з одного боку існують вимоги до рівня компетентності офіцерів ДКВС України, їхньої здатності виконувати після закінчення закладу вищої освіти функціональні обов'язки за посадовим призначенням, а з другого боку – змістом стандартів спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність», де особливості підготовки до діяльності в системі ДКВС представлені досить поверхово.

Для об'єктивного уявлення про можливості традиційної системи підготовки офіцерів ДКВС України у контексті формування професійної компетентності важливе значення має аналіз змістового компоненту професійної підготовки, що відображає її зміст – перелік знань, умінь, навичок, ставлень, ціннісних орієнтацій, алгоритм набуття досвіду професійної діяльності курсантів. З метою моніторингу якості засвоєння змісту освіти під час дослідно-експериментальної роботи проведено оцінювання та рейтингування курсантів 1-го, 2-го, 3-го курсів та слухачів 5-го курсу денної форми навчання за результатами складання заліково-екзаменаційної сесії у 2016–2017 навчальному році.

В результаті проведеного аналізу з'ясовано, що загальний середній бал навчання в 2016 – 2017 навчальному році становить 77,6 балів, якість навчання складає 65,4 %, успішність – 100 %. Водночас доводиться констатувати, що за результатами заліково-екзаменаційної сесії за II-й семестр 2016 – 2017 навчального року 10 курсантів отримали незадовільні оцінки за результатами складання семестрових іспитів.

Для з'ясування потенціалу традиційної системи підготовки офіцерів ДКВС України щодо формування професійної компетентності важливе значення має аналіз змісту ОПП «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» галузі знань 26 «Цивільна безпека» [5, 6]. Результати аналізу змісту ОПП показали, що за змістом ОПП для різних ступенів освіти практично не відрізняються. Така ситуація породжує суперечність, що полягає у наступному: з одного боку існують вимоги до рівня компетентності офіцерів ДКВС України з різними рівнями освіти, їхньої здатності обіймати після закінчення закладу вищої освіти посади з різним рівнем складності, а з другого боку – змістом стандартів спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів, де диференціація підготовки до діяльності в системі ДКВС України за рівнем складності представлена досить умовно.

Для об'єктивної характеристики потенціалу традиційної системи підготовки офіцерів ДКВС України у контексті формування професійної компетентності за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями освіти важливе значення має аналіз операційно-дійового компоненту професійної підготовки. Цей компонент характеризує форми, освітні технології, методи, прийоми, способи, реалізації мети і завдань професійної підготовки.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Академії ДПтС [7] основними формами освітньої діяльності є навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка та контрольні заходи. Основними видами навчальних занять є лекція. Кількість лекцій та їх тематика з кожної навчальної дисципліни визначається в Академії ДПтС відповідною робочою програмою. Однією з форм професійної підготовки майбутніх офіцерів ДКВС України є практичні заняття. Організація практичного заняття принципово відрізняється від інших видів занять, оскільки під час його проведення створюються умови для виконання завдань кожним курсантом. Оскільки у вищій освіті домінує лекційно-семінарська система навчання, то однією з форм професійної підготовки майбутніх офіцерів ДКВС України є семінарські заняття. І ще однією формою професійної підготовки майбутніх офіцерів ДКВС України є індивідуальні заняття, що проводиться з окремими здобувачами з метою підвищення рівня їхньої підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей або у випадку, якщо здобувач навчається за індивідуальним графіком [7].

Традиційною формою для усталеної системи професійної підготовки майбутніх офіцерів ДКВС України є консультація, яка передбачає навчальну взаємодію, за якої курсант отримує від науково-педагогічного працівника відповіді на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи здобувачів, залежно від того, науково-педагогічний працівник консультує з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних навчальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни [7]. Основним методом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних аудиторних занять є самостійна робота курсантів. Важливою формою професійної підготовки майбутніх офіцерів ДКВС України є практична підготовка, що проводиться в органах та установах ДКВС України з метою закріплення і вдосконалення одержаних курсантами та слухачами теоретичних знань, формування у них професійних умінь та навичок для виконання функціональних обов'язків.

Для об'єктивної характеристики операційно-дійового компоненту професійної підготовки офіцерів ДКВС України на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях освіти проведено дослідження серед науково-педагогічних працівників Академії ДПтС для з'ясування особливостей використання в освітньому процесі форм, освітніх технологій, методів, прийомів та засобів реалізації мети і завдань професійної підготовки. Для цього було запропоновано дати відповіді на запитання розробленої нами анкети для з'ясування особливостей використання науково-педагогічними працівниками в освітньому процесі форм, освітніх технологій, методів, прийомів та засобів реалізації мети і завдань професійної підготовки майбутніх офіцерів ДКВС України. Всього було опитано 95 науково-педагогічних працівників. Узагальнення

й аналіз результатів відповідей на запитання анкети дозволили зробити висновок, що близько 34,5 % опитаних не працювали в поточному навчальному році над будь-якою науковою проблемою або науковим завданням. Саме тому, серед відповідей курсантів і слухачів (було опитано 124 курсанти 3-4 курсів та 56 слухачів магістратури) на запитання анкети про актуальність змісту дисциплін, її структури, якості викладання лекцій, підбору завдань на самостійну роботу, рівень практичного спрямування семінарів, доступність літератури та джерел для самостійної підготовки до занять тощо можна було побачити побажання щодо більшого застосування у навчальному процесі майстер-класів, навчальних дискусій, мозкових штурмів, спеціалізованих тренінгів, ділових ігор та ін.

Отже, наведені результати дослідження особливостей використання науково-педагогічними працівниками в освітньому процесі Академії ДПтС форм, освітніх технологій, методів, прийомів та засобів реалізації мети і завдань професійної підготовки майбутніх офіцерів ДКВС України дозволили зробити висновок про існування деяких суперечностей, а саме: між вимогами щодо високого рівня професійної компетентності офіцерів ДКВС України та усталеними методичними засадами її формування в курсантів і слухачів у процесі професійної підготовки; між необхідністю оновлення методики навчання курсантів і слухачів із метою їх підготовки до професійної діяльності, набуття ними фахових знань і вмінь та повільним осучасненням змісту, форм і методів навчання фахових і спеціальних дисциплін.

Для об'єктивного уявлення про можливості традиційної системи підготовки офіцерів Державної кримінально-виконавчої служби України у контексті формування професійної компетентності важливе значення має аналіз контрольно-регулювального компонента професійної підготовки, що відображає форми і методи моніторингу і контролю якості цього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях освіти.

Для об'єктивної характеристики контрольно-регулювального компонента професійної підготовки на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях освіти проведено дослідження серед курсантів і слухачів (було опитано 124 курсанти 3-4 курсів та 56 слухачів магістратури) для з'ясування особливостей використання в освітньому процесі форм і методів моніторингу і контролю якості професійної підготовки. Для цього було запропоновано дати відповіді на запитання розробленої нами анкети. Серед відповідей курсантів і слухачів на запитання анкети про позитивні та негативні сторони оцінювання викладачами навчальних досягнень курсантів (слухачів), рівень об'єктивності оцінювання навчальних досягнень під час семінарів та практичних занять, компетентність викладачів кафедр професійного спрямування щодо об'єктивності оцінювання курсантів або слухачів тощо можна було побачити такі позитивні ремарки: «система оцінювання є досить лояльною, вона забезпечує можливість швидкого зворотного зв'язку з викладачем»; «викладачем встановлені досить зрозумілі критерії оцінювання, а також зрозуміле подання матеріалу»; «до оцінювання з боку викладача не було жодних нарікань». Водночас курсанти і слухачів висловили також певні зауваження, зокрема: «не зовсім зрозуміло, як оцінюється активність на семінарах»; «викладач не зовсім чітко встановив правила оцінювання навчальної діяльності під час занять»; «курсанти не зовсім ясно зрозуміли вимоги та дедлайни щодо звітностей по дисципліні»; «була обмежена можливість слідкувати за поточним станом балів»; «окремі види робіт мали різний рівень складності, проте оцінювалися однаковою кількістю балів»; «інколи викладачі не об'єктивно оцінюють роботу на семінарі, відчувається суб'єктивне ставлення до курсантів»; «на оцінку за відповідь на заняттях інколи впливає настрій або емоційний стан викладача»; «було б краще, якби оцінювання відбувалося у формі тестування або в інший спосіб, що унеможливило суб'єктивне ставлення з боку викладача до курсанта».

Загалом результати узагальнення відповідей курсантів і слухачів на запитання анкети щодо якості викладання в Академії ДПтС дозволили побудувати таблицю 1.

З таблиці 1, у якій у балах представлено деякі аспекти контрольно-регулювального компонента професійної підготовки на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях освіти, стає очевидним, що контрольно-регулювальний компонент традиційної системи професійної підготовки майбутніх офіцерів ДКВС України на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях освіти має певні резерви. Крім цього отримані результати дозволяють сформулювати певні суперечності, що пов'язані з формами і методами моніторингу і контролю якості цього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях освіти.

Йдеться про суперечність між вимогами щодо об'єктивного оцінювання навчальних досягнень курсантів і слухачів та використанням на практиці методів контролю та моніторингу якості професійної підготовки майбутніх офіцерів, що не забезпечують абсолютну об'єктивність. Ще одна суперечність полягає в тому, що, з одного боку, існують об'єктивні вимоги щодо комплексного оцінювання професійної компетентності майбутніх офіцерів, а з іншого – недостатньою розробленістю таких інструментів, методик і комплексних завдань, що є досить не частим у використанні в реальних умовах освітнього процесу.

Результати аналізу традиційної системи підготовки офіцерів Державної кримінально-виконавчої служби України були б не повними без урахування ресурсного компонента цього процесу [8]. Основними індикаторами, що дозволяють отримати оцінку є наявність і рівень розвитку матеріально-технічних, інформаційно-комунікаційних, побутових та ергономічних умов перебігу професійної підготовки.

Таблиця 1

**Результати у балах за матеріалами опитування майбутніх офіцерів ДКВС України
щодо якості викладання та контролю якості професійної підготовки в Академії ДПтС**

№	Критерії оцінювання	Перший (бакалаврський) рівень освіти	Другий (магістерський) рівень освіти
1.	Наскільки викладач був відкритий та доступний?	7,44	7,85
2.	Наскільки викладач був коректним та тактовним?	7,45	7,85
3.	Наскільки викладач використовував сучасні та цікаві методи викладання?	6,5	6,8
4.	Наскільки викладач зрозуміло на першому занятті пояснив можливості отримання балів за виконання завдань?	6,23	7,55
5.	Наскільки викладач об'єктивно та прозоро оцінював Ваші знання?	7,62	6,54
6.	Наскільки викладач був вимогливим до Вас?	8,27	6,58
7.	Наскільки викладач допоміг Вам здобути сучасні знання та вміння?	6,82	6,12
8.	Наскільки викладач допоміг Вам набути практичні навички?	6,15	7,05
9.	Наскільки, на Вашу думку, викладач володіє навчальним матеріалом?	7,85	7,15
10.	Наскільки б я хотів(ла) надалі навчатися у цього викладача?	5,85	6,42
11.	Оцініть рівень об'єктивності оцінювання навчальних досягнень під час семінарів та практичних занять.	6,75	6,50
12.	Оцініть компетентність викладачів кафедр професійного спрямування щодо об'єктивності оцінювання навчальних досягнень курсантів або слухачів	8,15	8,45
13.	Наскільки Ви задоволені методами оцінювання, що використовують викладачі на заняттях?	6,36	6,15

Для з'ясування задоволеності курсантів і слухачів рівнем матеріально-технічного забезпечення навчального закладу також було проведено спеціальне анкетування. Результати опрацювання відповідей на запитання анкети (було опитано 124 курсанти 3-4 курсів та 56 слухачів магістратури) дозволили зробити висновок, що стосовно матеріально-технічного забезпечення навчального закладу більшість опитаних наголосили на тому, що Академія ДПтС на достатньому рівні забезпечує курсантів і слухачів необхідними навчальними засобами. Проте низькою є оцінка курсантами станом забезпечення комп'ютерною технікою та навчальним програмним забезпеченням. На це вказали 47 % опитаних.

Найявний аудиторний фонд задовольняє потреби лише 68,5 % опитаних, спортивна база – 67 %. Ефективна професійна підготовка передбачає належну організацію роботи бібліотеки, достатнього фонду навчальних і наукових видань, можливості доступу в мережу Інтернет для пошуку необхідної інформації для підготовки до занять. Проте курсанти і слухачі висловлюють нарікання щодо доступу до сучасних електронних освітніх ресурсів (таких виявилось понад 38,5 %). Значна кількість курсантів і слухачів вказують на те, що окремі навчальні дисципліни («Сучасні міжнародні стандарти у сфері апробації», «Теорія пенітенціарії та міжнародні стандарти поведіння з ув'язненими», «Основи критичного мислення та праворозуміння в судовій практиці») ще недостатньо забезпечена підручниками та електронними навчальними комплексами. Майже для 37 % опитаних курсантів бакалаврату та 46,5 % слухачів магістратури бібліотечний фонд не є достатнім. Певні критичні судження щодо нових надходжень літератури за останні роки висловлюють і викладачі (з 58 опитаних близько 23,5 % висловилися за те, щоб оновити базові підручники для викладання навчальних дисциплін).

На думку респондентів серед різноманітних видів навчально-методичного забезпечення найбільшою мірою потребує поліпшення забезпеченість ІТ-обладнанням і програмним забезпеченням (38,4 %), сучасними засобами зв'язку (27,4 %), доступу до Інтернет (39,5 %), а також покращення умов (місце, час) для проведення фізичної підготовки (27,7 %).

Отже, отримані результати дозволяють сформулювати певні суперечності, що пов'язані ресурсним компонентом професійної підготовки майбутніх офіцерів на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях освіти. Йдеться про суперечність між вимогами щодо високого рівня якості професійної підготовки майбутніх офіцерів, та невідповідністю навчально-матеріального забезпечення цього процесу.

Висновки. Таким чином, результати аналізу традиційної системи підготовки офіцерів Державної кримінально-виконавчої служби України вказують на наявність певних суперечностей у цьому процесі, що дозволяє вести мову про існування певної проблеми. З метою усунення суперечностей, що були виявлені під час дослідження, та формування високого рівня професійної компетентності офіцерів ДКВС України необхідно суттєво оновити навчально-методичне забезпечення фахової підготовки, а саме методики навчання курсантів і слухачів за рахунок посилення компоненту практико-орієнтованого навчання, шляхом

впровадження кейсів, ділових ігор, спеціалізованих тренінгів, інших інноваційних форм і методів навчання під час вивчення фахових і спеціальних дисциплін, вдосконалити форми і методи моніторингу і контролю якості процесу фахової підготовки на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях освіти.

Подальші дослідження будуть спрямовані на аналіз стану сформованості професійної компетентності офіцерів ДКВС України в умовах традиційної системи навчання на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях освіти.

Використана література:

1. Галузяк В. М., Сметанський М. І., Шахов В. І. Педагогіка : навч. посіб. 5-ге вид., випр. і доповн. Вінниця : Держ. картогр. ф-ка, 2012. 400 с.
2. Зайченко І. В. Педагогіка і методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2014. 444 с.
3. Освітologia: витоки наукового напрямку : монографія / за ред. В. О. Огнев'юка. Київ : ВП «Едельвейс», 2012. 336 с.
4. Сисоева С. О. Проблеми неперервної професійної освіти: тезаурус наукового дослідження. Київ : ЕКМО, 2010. 362 с.
5. Освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» галузі знань 26 «Цивільна безпека». Чернігів : Академія Державної пенітенціарної служби. 2018. 20 с.
6. Освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» галузі знань 26 «Цивільна безпека». Чернігів : Академія Державної пенітенціарної служби. 2018. 17 с.
7. Положення про організацію освітнього процесу в Академії Державної пенітенціарної служби. Затверджено наказом Академії Державної пенітенціарної служби від 08 серпня 2018 року № 249/ОД. Чернігів : Академія Державної пенітенціарної служби, 2018. 17 с.
8. Про затвердження Положення про військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України від 15.08.2018 № 910/412. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1229-18> (дата звернення 21.01.2020).

References:

1. Haluzyak V. M., Smetanskiy M. I., Shakhov V. I. (2012). Pedagogika [Pedagogy]. Vinnytsia: Derzh. kartohr. f-ka [in Ukrainian].
2. Zaichenko I. V. (2014). Pedagogika i metodyka vykladannya u vyshchii shkoli [Pedagogy and teaching methods in higher education]. Kyiv : TsP «KOMPRYNТ» [in Ukrainian].
3. Ognevyuk V.O. (2012) Osvitolohiia: vytoky naukovoho napriamu [Education: origins of scientific direction]. Kyiv : VP «Edelweis» [in Ukrainian].
4. Sysoeva S. O. (2010). Problemy neperervnoi profesiinoi osvity: tezaurus naukovoho doslidzhennia [Problems of continuing professional education: thesaurus of scientific research]. Kyiv : EKMO [in Ukrainian].
5. Academy of the State Penitentiary Service (2018). Osvitno-profesiina prohrama «Pravookhoronna diialnist» pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 262 «Pravookhoronna diialnist» haluzi znan 26 «Tsyvilna bezpeka» [Educationally-professional 262 «Law Enforcement» of the first (bachelor's) degree of higher education of area of knowledge 26 «Civil safety»]. Chernihiv [in Ukrainian].
6. Academy of the State Penitentiary Service (2018). Osvitno-profesiina prohrama «Pravookhoronna diialnist» druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 262 «Pravookhoronna diialnist» haluzi znan 26 «Tsyvilna bezpeka» [Educationally-professional 262 «Law Enforcement» of the second (master's) degree of higher education of area of knowledge 26 «Civil safety»]. Chernihiv [in Ukrainian].
7. Academy of the State Penitentiary Service (2018). Polozhennia pro orhanizatsiiu osvitnoho protsesu v Akademii Derzhavnoi penitentsiarnoi sluzhby [Position on the organization of the educational process in the Academy of the State Penitentiary Service]. Chernihiv [in Ukrainian].
8. Ministry of Education and Science of Ukraine, Ministry of Defense of Ukraine (2018). Pro zatverdzhennia Polozhennia pro viiskovi navchalni pidrozdily zakladiv vyshchoi osvity [On approval of the Positions on Military Educational Units of Higher Education Institutions]. Kyiv [in Ukrainian].

Anishchenko V. O. Analysis results of traditional training system of penitentiary officers in Ukraine

The current reform of the penitentiary system of Ukraine requires significant changes in the content and quality of future penitentiary officers' training who are able to conduct their professional responsibilities at a high professional level. The professional training of future officers of the Criminal and Executive Service of Ukraine is characterized by certain peculiarities caused by the service specifics and the requirements of normative documents, as well as the degree character. The result of this process is the officer's professional competence.

The process of traditional system of professional training for future officers of the State Criminal and Executive Service of Ukraine is analyzed, considering the defined structure and main components of their professional training: targeted; meaningful; operationally-effective; control and resource.

The results of the traditional system analysis of officers' training of the State Criminal and Executive Service of Ukraine indicate that there are some contradictions in this process, which allows to speak about a certain problem existence. In order to eliminate the contradictions, revealed during the research, and to create a high level of officers' professional competence of the State Criminal and Executive Service of Ukraine, it is necessary to substantially renew the educational and methodological support of professional training, namely the teaching methods of cadets and students by strengthening the component of practical-oriented training, through the introduction of practical cases, business games, specialized trainings, other innovative forms and teaching methods while studying professional and specialty disciplines, as well as to improve forms and methods of monitoring and quality control of the professional training process in the first and second levels of education.

Key words: professional training, structure of professional training, professional competence, level of professionalism, target component of professional training, meaningful component of professional training, operationally-effective component of professional training, control component of professional training, resource component of professional training.